

ನೆಲಗಿರಿ ಪಾಠಲ

1907

SONGS
OF
THE BLUE HILLS

Composed by the Command of Her Highness
the Maharaja Kumarika Sahib
SRI APPALA KONDAYAMBA of Vizianagaram
Maharani of Madhogadh
(Reva State)

By
G V APPAROW, B A

MADRAS

Printed at G R C Press

1907

శ్రీ

నీలగిరి పాటలు

శ్రీ శ్రీ శ్రీ హర్ హయినెస్
ది మహారాజకుమారికా సాహెబా
శ్రీ ఆప్పల కొండయాంబా
ఆప్ విజయనగరం

మహారాణి ఆప్ మాధోగడ్ (రీవాస్టేట్) వారి యనుజ్ఞను

గురజాడ అప్పారావుచే

రచించబడినవి

చెన్నపట్టణం

జి రామస్వామి శెట్టిగారి

ముద్రాక్షరశాలయందు

ముద్రింపబడియె

1907

**To
The Loved Memory
of
Prince Charming
I dedicate these verses**

సుందరతర వి నీలనగము

పల్లవి

సుందరతర మీ నీలనగము దీని
యందము హృదయానందకరము దీని
చందము హృదయానందకరము.

అనుపల్లవి

నందనవన మిదె - నాతిరొ వింటివె
బృందారకముని - బృంద సేవితము

చరణములు

1. ఎచ్చటఁ జూచినఁ - బచ్చికపట్టులు
పొదిపొద రొదలిడు - పొలుపగు పిట్టలు
వంతవాసనలు - వీచెడు చెట్టులు
కుదురు రిధ్యగల - కొలకుల గట్టులు
2. నిచ్చలు నగముల - నీటగు తోఁటల
విచ్చలవిడి చను - నచ్చపు మొగుఱుల
నచ్చరఁ గేరెడు - మచ్చెకంటు లిట
మించుతీవలన - మించి వరింతురు
3. పాదఘట్టనకుఁ - బర్వు వక్రములు
మంత్ర మహిమనగు - జంత్రపురథములు
పందెము వారెడు - పటు జవనాశ్వము
లందముగా నిట - గ్రందయి తోచును

- 4 గట్టుల లోయలఁ - గజు చప్పరల
 మట్టిగోలెముల - మడుపుల నడవుల
 నెల్లెడ విరియగ - వెల్లువలై విరు
 లిక్ష ధ్వనువొన - లక్షయమయ్యెను
- 5 తప్పక భృత్యుల - నెప్పుడు బ్రోచెడి
 యప్పల కొండయ - మాంబాదేవిని
 నొప్పుగఁ బ్రోచుత - నప్పురదమనుడు
 మెప్పుగు వరముల - విప్పుగఁ గురియుచు

Beautiful Are the Blue Hills

Chorus Beautiful are the Blue Hills, and their beauty gladdens the heart Verily this is the garden of the gods, and gods and sages love to roam here

Everywhere the eye meets expanses of green grass Birds sing sweetly from every bush The pine odours fill the air Lovely drives sweep round limpid lakes

In the masses of clouds that love to haunt the gardens on the hill slopes, fish eyed damsels flirt about like lightnings

Wheels that speed under tread, cars that mock the powers of magic, and swift horses that race move along in beauty

On ridges and in valleys, in lakes and in forests and in pots and in glass houses, flowers grow everywhere in profusion So the quivers of the god of love are inexhaustible here

May Siva, the Destroyer of the Puras, shower choice blessings on Appala Kondayamba Devi, who is kind to her servants

రాగము, సురట - తాళము, ఆది

పల్లవి

సానిధపమమగి | రిరి గరిరి సనిస
నీ సరిరి మగరి రి పమగరిరి సా
నీ సరిరిమగరిరి పమగరిరి_సా

అనుపల్లవి

రిమపనిని సరిగారిసని సరి సా
సానిధపమగరి సరిమపని_సా

వరణము

రిమమ మా గరి ప్ప మరీరిరి
రిమరిమ రిసని సరి మరిమపాప్ప ప
రిమప ని ని సరిగారి సనిసరి
సాసాని ధపమగరి సరి మపని_సా

ఊటి చోద్య మేమి చెవుదు

పల్లవి

ఊటి చోద్య మేమి చెవుదు
నువిద వింకివే

అనుపల్లవి

సాటియేది యూసికెందు
స్వర్గమైన దీని క్రిందు

చరణములు

- 1 వాటమైన తటములందు
దోటలెంతో సౌంపుమీరఁ
గూటములను సౌధరాజి
కుదిరి మెరయగా
మాటుమఱగి భివుని జటా
జూబమునను గంగవగిది
కోటహ్రాదములందు జలము
కొమరి యమరియుండును

॥ ౬ ॥

- 2 పండువెన్నె లవటి పవలు
పావకుండు రాత్రులందు
దండనుండి యింటనింట
దయను బ్రోవఁగ
నెండదాడి కోడి సీతు
కొండవట్టెనేమొ యనఁగ

నిండుకొలువు హేమంత

ముండి యిచట వెలసెను.

॥ఉఃటి॥

వెన్నుని సిగ నమరియున్న

వేల్పుతరువు విరులమాట్కి¹

సనసన్న వెండిమబ్బు

వఱియ అంటగా

మిన్నుబూయ² సంజికాఁడు

మేళవించు రంగు అనఁగ

వన్నెవన్నె పూలగములు

వనము గ్రమ్మి మెరయును

॥ఉఃటి॥

The Wonders of Ooty

Chorus Listen, friend, how can I describe the wonders of Ooty?

Ooty has no equal,

Heaven itself is inferior

Beautiful gardens cover the gentle slopes of the hills, and palaces glitter on the peaks Like Ganga on Siva's head, a hundred lakes nestle in the valleys

Here sunshine is mellow as moonlight, and at night, the fire gods give comfort in every home
Worsted by Summer on the plains, Winter has taken to these mountain fastnesses and holds sway here

Silver clouds rest on the peaks like Kalpa blossoms on the head of Krishna, and many-hued flowers spread over the hillsides and shine like colours mixed by Evening to paint the dome of heaven

1 విశాలాంధ్ర ప్రచురణలో 'మాడ్కి'

2 అందులోనే 'ఎన్నుబూయ'

Come friends, our merit has attained fruition, and we are enabled to see the great Blue Hills by the kindness of the King's daughter, Appala Kondayamba

రాగము, పంతువరాళి - తాళము, రూపకము

పల్లవి

సానిధ ధపమమగామ గరి సన సరిగారిగ రీప

అనుపల్లవి

రిస గారిసనిధధనీ ససానిదపగరిగమాపధని_సా

చరణము

గామ పామగగమరీససగ రిగగరిగ మపాను
 పధనిధ మగ గాగరీస_ననరిగరిగ_మపగ రిస
 గమపధని పధనినిచగ మ పధనిధానిని సన
 సరిగరి గగ రీసనిధ_నని సనిధపమగ మపధని_సా

ఉమాపతి యర్చన

పల్లవి

ఉదకమండలమున - నుమాపతి యర్చన
కోటిగుణితమై - కోరిక లీడేర్చును

అనుపల్లవి

వెల్లనొమబ్బులు - విడిసి వెన్నెల గాయ
వెండికొండని సురలు - వేట్కతో రాఁగ.

చరణములు

- 1 కర్పూర తరువులు - కంబములై తోప
మిన్ను పందిరిఁబోల - మించు దివ్వెలుగాఁ
బచ్చల హసయించు - పచ్చికపై విరు
లచ్చర లిడు మ్రుగ్గు - ఓచ్చున వెలయఁగ.
- 2 దేవదారు తరులు - దివ్యగంధము లీన
యక్షగానము మీఱి - పక్షులు పలుక
రసిత మల్లదె శంఖ - రావమై చెలఁగఁగ
దీవలేమలు పూలు - తిరముగఁ గురియఁగ
- 3 ఆశ్రితవరదఁ - డంబికారమణుఁడు
బాల చంద్రమౌళి - భక్తికి నెద మెచ్చి
రాజరాజపుత్రి - రాష్ట్రీ నప్పలకొండ
యాంబఁ బ్రోచుగాత - నధిక సౌఖ్యము లిచ్చి

Worship the Lord of Uma

Chorus Worship the Lord of Uma on the Blue Hills
and you acquire merit a thousandfold

White clouds envelop the peaks and make moon-
light—and gods take the Blue Hills for the silver
mountains and crowd with enthusiasm

They witness Nature's worship of Siva there
The tall eucalyptuses form columns and the sky the
awning Lightning serves for lights and flower beds
in the midst of green grass look like ornamentation
of the floor by wood nymphs in coloured powders

The pines waft divine odours, and the birds sing
as never nymphs sang The thunder serves as the
music of the conch - shell and creeper damsels shed
flowers

May the Lord of Ambika who wears the moon
crescent as a crest-jewel save Maharani Appala
Kondayamba, daughter of the great king, pleased with
her devotion

రాగము, బైరవి - చాపు, మిశ్రజాతి

పల్లవి

కని సస సనీధపా పని ధాపచాగి నీ
రినిధని సరిరిగ మా పాచుగి నీ

అనుపల్లవి

పమపాధనీ సరిసగారి సనీధప
పని సనీని ధాపపధనిధపమగరిమాపధని

చరణము

పథనిన్ని ధనినిధి నిపథనిధధమాపప
పపామగరిరిగ సాగరిగమధాప
పమపాధనీ సరిస గారి సనీధప
పని సరీని ధాప పథనిధపమగరిమాపధని సస

నా టి మా టు

పల్లవి

నాటిమాట మఱచుట యే
నాటికైన మఱవ వశమ

అనుపల్లవి

బోటి ప్రాణమీవంటి ము
మ్మాటికి నిను విడనంటి

చరణములు

- 1 మాట మూట గట్టికొని
సాటి దప్పి తనుట నా బొర
పాటుగాక, మాటన నే
పాటిర నీసాటి దొరకు
- 2 బ్రతుకునందు లేని స్థిరత
వెతకనేల భాషయందు
నతుకు వేషభాష కోడు
నతివలదే తప్పుగాక
- 3 సాటిలేదు నాకంటి వా
మాట నిజము నేడుగంటి
సాటికలదె నమ్మి భంగ
పాటుపడిన పడతి కెందు.

4 మేటివైన నీయెద మొగ
మాట మెటులఁ బాసె, నొక్క
మాటరా, నీ యోటు మాటె
కోటి ధనము లిచ్చి కొందు

That Word of Long Ago

Chorus Can I forget your forgetting that word of
long ago?
You said I was your life
You promised never to part.

To treasure a word and to task you with unfaith
is my fault Of what count is a word to a great
one like you?

Women are to blame who turn thrall to words and
ways that are not of the man

You said I had no equal I now realise the truth
of it Where will one find another woman like me
who trusted and suffered?

How has compassion left the breast of a great
one like you? Come to me but once and I will buy
even your false word for a crore of gold

రాగము, ఆరాణ - తాళము, రూపకము

వల్లవి

గామపాపనిపనిపధా । నిసరిసనిసధాధ పమప

అనువల్లవి

నిసగారిస - సరిసనిధానిస

సనిసరిసరిసని పాపపానిధపమగమ పాప గామప

చరణము

పాపపాప గామపప -

ధాధ ధాధపధ నిధప గామస - నిస గారిన -

సరినని ధానిస - సని సరినరిసనిపాప - పాని

ధపనుగమపాప - గామప

లేవొకో మంత్రములు

- 1 లేవొకో మంత్రములు - లేమగాఁజేయ నిను
లావపుడు బయలు బడునొక్కొక్క
కావనుచు నీలాటి కాంతునకుఁ జిక్కి నీ
భావముల నలయికను బడుదొ
- 2 మంచయును చెడ్డయును మానమును గనక పటు
వంచనను పరకాంత దగిలి
యించుకయినను లోక మెంచునని భీతిలక
కొంచెతన మూను టది కొమరొ
- 3 మగఁడవై పగతీర్చు పగతుఁడవుగాక నిది
తగునటర తలపోయకుంట
మిగిలినది లేదు రికమీఁద నిను నమ్మ నా
నగధరుని నమ్మెదను లేరా

Is There No Magic ?

Is there no magic that will transform you into a woman? Would then your courage become plain? Would you, entangled in the wiles of a lord like you, suffer pangs of the heart?

Not to consider good and bad, and honour, and to take to another man's wife, not to heed the talk of the world, and to grow little—was that wise?

Are you a foeman of a previous birth born as husband to be revenged! Not too late I shall not trust you hereafter— I shall trust in God

రాగము, శంకరాభరణము—తాళము, రుంప

మగమ పాపాపపమగమ పమగామరి - గామపమ
మగ గరీగమపా మగమపాధనిసాసనిసరిసధని
సని - పాధనీధపమగరిస

చిత్తరువని చూడ

పల్లవి

చిత్తరువని చూడఁ జిత్తము గొంటివి
చిత్తజు నపరంజి చిలుక యెవ్వతెవే

అనుపల్లవి

వత్తువొ నామ్రోల - వలరాజు వేడిన
మత్తకాళిని నీదు - మనమైన నీగదె

చరణములు

- 1 ఇచ్చి పుచ్చుకొంట - యిలలోని మర్యాద
ముచ్చిలి మౌనము - మెచ్చుదు రటవే
వచ్చి చూచినంత - వంచనఁ జేయుదె
పచ్చి దొంగతనము - పడఁతిరొ పరువె.
- 2 మనసులేని తనువు - మరి యేలనే నాకు
చెనటి దీనిఁగూడ - చేకొనఁ దగవె
వానికి బదు లొక్క - వాక్కు నే వేడెద
మానిని యీపాటి - మన్నింపఁ జెల్లనె.
- 3 విలువ చాలదన్న - విరివిల్తుపై నాన
కలుగు జన్మములఁ - గానుక కొనజ
ఎలమి నానందేంద్రు - నేలిన వెన్నుఁజ్చ
పలుతెఱఁగుల మేలు - పడతి నీ కనుఁజ్చ

I Took You for A Picture

Chorus I took you for a picture and looked You
stole my heart Who may you be, O gold
parrot of the god of love ?

If I pray to him, will he send you to me? Beautiful
one, at least give me your heart

To give and take is the rule of the world Do
the wise approve of stealth and silence? Is one to be
cheated for going and seeing? Is open robbery a
credit ?

What do I want with a body devoid of mind? So
take that also In return for both I crave but a word
Oh, fair one, you may concede this much

If you think the price small, I present to you
lives to come, and I call the god of love to witness
May Vishnu who ruled the heart of Prince Anandaraja
bless you !

రాగము, శంకరాభరణము—తాళము, మిశ్రజాతి చాపు

పల్లవి

ప గామాపధపాప! మధపమగ గమప గామ
రి - మధపాపమగమరిసాసా స గా గామపరిస

అనుష్టువి

పమగామా ధానిస! నిసకీసనిధనిసా! పద
ధానిసానిధధని! సాసానిధపమధపామగరిస - సా

చరణము

మపామపమాగగమరి గగపామా
పమాఫఫ గమధపమా గారిస గ గామాపధ
పమగా మా ధానిస నిసరీసనిధ నిసా పధ
ధానిసానిధధని సాసానిధపమధపామగ
రిస సా

